

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Національна академія аграрних наук
Інститут розведення і генетики тварин НААН ДП “Головний науково-виробничий селекційно -інформаційний центр у тваринництві Інституту розведення і генетики тварин НААН”

Положення про державні книги племінних тварин молочних і молочно-м’ясних порід великої рогатої худоби (Проект)

**Положення про державні книги племінних тварин молочних і
молочно-м'ясних порід великої рогатої худоби
(Проект)**

Київ – 2013

Положення про державні книги племінних тварин молочних і молочно-м'ясних порід великої рогатої худоби (Проект). – К.: _____, 2013. – ___ с.

© Інститут розведення і генетики тварин НААН

© ДП “Головний науково-виробничий селекційно-інформаційний центр у тваринництві Інституту розведення і генетики тварин НААН”

Положення про державні книги племінних тварин молочних і молочно-м'ясних порід великої рогатої худоби

Розділ 1. Загальні положення

1.1. Поняття, що вживаються у Положенні про державні книги племінних тварин молочних і молочно-м'ясних порід великої рогатої худоби (далі - Положення), мають таке значення:

державні книги племінних тварин - це інформаційні електронні (автоматизовані) бази даних про племінних тварин, що задіяні в системі племінного обліку суб'єктів племінної справи в тваринництві;

суб'єкти племінної справи в тваринництві - підприємства, установи і організації незалежно від форми власності та фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, які беруть участь у виробництві, збереженні, використанні, створенні, визначенні племінної цінності племінних (генетичних) ресурсів, торгівлі племінними (генетичними) ресурсами та надають послуги, пов'язані з племінною справою у тваринництві, власники неплемінних тварин – споживачі племінних (генетичних) ресурсів та замовники послуг з племінної справи у тваринництві;

племінна тварина – чистопорідна або одержана за затвердженою програмою порідного вдосконалення тварина, що зареєстрована в державних книгах племінних тварин, має племінну (генетичну) цінність і може використовуватися в селекційному процесі відповідно до програм селекції;

неплемінна тварина - тварина, що не має даних про походження відповідно до вимог племінного обліку;

ідентифікація тварин – їх нумерація, присвоєння кличок, фотографування тощо, що забезпечує можливість формування інформації про кожну тварину та встановлення відповідності цієї інформації даній тварині;

племінна (генетична) цінність – цінність племінних тварин згідно з даними їх фактично визначеного або передбаченого впливу на якість потомків;

племінний облік – визначення та внесення до інформаційних баз даних (автоматизованих систем документів з племінної справи) суб'єктами племінної справи у тваринництві даних про походження, продуктивність, тип та інші якості тварин з метою ведення племінної справи у тваринництві;

племінне стадо – група чистопорідних або одержаних за затвердженою програмою породного вдосконалення тварин однієї породи, що мають племінну (генетичну) цінність і використовуються в селекційному процесі відповідно до діючих загальнодержавних програм селекції;

офіційний облік продуктивності – облік продуктивності тварин, що ведеться державними контролерами-асистентами та підтверджується відповідними організаціями, які здійснюють дослідження якісних показників одержаної продукції;

офіційна оцінка за типом – оцінка у балах типу тварин та їх класифікація, проведена експертами-бонітерами;

селекційний центр – головна установа (підприємство), що координує ведення селекційно-племінної роботи певної галузі тваринництва у визначеному регіоні;

генетична експертиза походження та аномалій тварин – ідентифікація тварин лабораторними методами з метою здійснення контролю за достовірністю їх походження та виявлення генетичних аномалій.

1.2. Положення розроблено на виконання статей 10 та 11 Закону України «Про племінну справу у тваринництві».

1.3. Положення визначає порядок ведення державних книг племінних тварин (далі - ДКПТ) молочних і молочно-м'ясних порід великої рогатої худоби.

1.4. До ДКПТ заносяться дані про всіх племінних тварин.

1.5. Ведення та видання ДКПТ проводиться з метою:

оцінки племінної цінності тварин;

моніторингу генетичних ресурсів і визначення кращих тварин з подальшим їх племінним використанням;

державної реєстрації племінних тварин.

Розділ 2. Ведення ДКПТ

2.1. ДКПТ ведуться в Україні по молочних та молочно-м'ясних породах тварин великої рогатої худоби на підставі даних племінного обліку та ідентифікації тварин і містять інформацію в обсязі відповідно до «Положення про ідентифікацію і реєстрацію великої рогатої худоби», «Інструкції з ведення племінного обліку в молочному і молочно-м'ясному скотарстві», «Інструкції з бонітування великої рогатої худоби молочних і молочно-м'ясних порід».

2.2. На підставі наданої інформації формується автоматизована інформаційна база даних племінних тварин, ведення якої покладається на установу, що визначається центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики в галузі племінної справи.

2.3. ДКПТ ведуться в електронному вигляді і знаходяться у відкритому доступі для всіх користувачів.

2.4. До ДКПТ заносяться і доповнюється інформація від народження до закінчення господарського або племінного використання тварини.

2.5. Суб'єкти племінної справи в тваринництві щоквартально передають до автоматизованої інформаційної бази даних інформацію про племінних тварин у 15-денний термін по завершенню чергового кварталу (станом на 1 число поточного місяця поточного кварталу).

2.6. Інформація про племінну тварину великої рогатої худоби для запису до ДКПТ заносяться в електронний файл і повинна містити відомості, наведені у формах 1-мол, 2-мол, 1-мяс та 2-мяс (затверджені наказом Міністерства аграрної політики

України від 30 грудня 2003 року N 474). Мінімальний обсяг даних про племінного племінних тварин, які щоквартально передаються до автоматизованої інформаційної бази даних племінних тварин, наведено у додатках 3,4.

Розділ 3. Порядок реєстрації племінних тварин до ДКПТ

3.1. Державна реєстрація племінних тварин здійснюється відповідно до Закону України «Про племінну справу у тваринництві» (стаття 11) шляхом внесення відповідних даних до ДКПТ.

3.2. Об'єктами державної реєстрації є племінні тварини великої рогатої худоби, що відповідають вимогам, встановленим цим Положенням.

3.3. Племінні тварини, що підлягають реєстрації, мають бути ідентифіковані відповідно до «Положення про ідентифікацію і реєстрацію великої рогатої худоби».

3.4. Зареєстрованим тваринам присвоюють марку у вигляді літерного коду породи (додаток 1) і регіону (додаток 2). Номером запису тварини до ДКПТ вважається ідентифікаційний номер, присвоєний відповідно до «Положення про ідентифікацію і реєстрацію великої рогатої худоби».

Розділ 4. Прикінцеві положення

6.1. Фінансування ведення ДКПТ здійснюється коштами Державного бюджету або в інший не заборонений чинним законодавством спосіб.

6.2. Матеріали ДКПТ використовуються науковцями, суб'єктами племінної справи у тваринництві для організації селекційно-племінної роботи з породами тварин.

6.3. Відповідальність за повноту, достовірність та своєчасне надання інформаційної бази даних несуть власники племінних тварин.

6.4. Після введення в дію даного Положення припиняє дію раніше встановлений порядок ведення і видання ДКПТ молочних і молочно-м'ясних порід великої рогатої худоби.

6.5. Контроль за дотриманням порядку ведення ДКПТ та внесення необхідних змін до чинного положення здійснюється радами по роботі з породою.

6.6. Усі спірні питання щодо запису тварин до ДКПТ вирішуються радами по роботі з породою.

Літерні коди молочних і молочно-м'ясних порід (до марки ДКПТ)

Назва породи	Марка породи, код породи	
Айширська	АР	45
Англерська	АН	30
Білоголова українська	БУ	46
Бура карпатська	БК	43
Бура молочна	БМ	44
Голштинська	ГШ	20
Джерсейська	ДЖ	48
Лебединська	ЛЕ	41
Монбельярдська	МО	12
Пінцгау	ПЦ	49
Симентальська	СИ	11
Українська червоно-ряба молочна	ЧЕ	14
Українська чорно-ряба молочна	ЧР	21
Червона датська	ЧД	33
Червона польська	ЧП	34
Червона степова	ЧС	31
Червоно-ряба німецька	ЧН	15
Українська червона молочна	ЧМ	32
Чорно-ряба німецька	НЧ	22
Чорно-ряба датська	ДЧ	23
Чорно-ряба голандська	ГО	24
Швіцька	ШВ	42

Літерні коди регіонів (до марки ДКПТ)

Назва області або автономної республіки	Марка регіону
Автономна республіка Крим	КР
Вінницька	ВН
Волинська	ВЛ
Дніпропетровська	ДП
Донецька	ДН
Житомирська	ЖМ
Закарпатська	ЗК
Запорізька	ЗП
Івано – Франківська	ІФ
Київська	КИ
Кіровоградська	КГ
Львівська	ЛВ
Луганська	ЛГ
Миколаївська	МК
Одеська	ОД
Полтавська	ПО
Рівненська	РІ
Сумська	СУ
Тернопільська	ТН
Харківська	ХА
Херсонська	ХЕ
Хмельницька	ХМ
Черкаська	ЧК
Чернівецька	ЧН
Чернігівська	ЧГ

Мінімальний обсяг даних про племінного бугая (молочні і молочно-м'ясні породи), які передаються до автоматизованої інформаційної бази даних племінних тварин

№ п/п	Ознака	Вид інформації (Т-текстова, Ц-цифрова)	Розмірність
Дані про тварину			
1	Кличка	Т	50
2	Ідентифікаційний номер	Ц	15
3	Індивідуальний номер	Ц	4
4	Дата народження	Ц	8
5	Місце народження	Т	20
6	Порода	Т	4
7	Породність	ТЦ	
8	Лінія	Т	20
9	Масть	15	Т
10	Власник	Т	
Генетичні дослідження			
1	Генетична експертиза походження (групи крові)	Т	30
2	Генетична експертиза походження (ДНК-тестування)	Т	12
3	Генетична експертиза аномалії (ДНК-тестування)	Т	30
4	Генетична експертиза аномалії (цитогенетичний контроль)	Т	12
5	Тестування за ДНК-маркерами продуктивності	Т	12
Походження			
Мати			
1	Кличка	Т	10
2	Ідентифікаційний номер	Ц	10
3	Індивідуальний номер	Ц	4
4	Порода	Т	3
5	Породність	Т	20
6	Комплексний клас	Т	3
Батько			
8	Кличка	Т	10
9	Ідентифікаційний номер	Ц	10
10	Індивідуальний номер	Ц	4
11	Порода	Т	3
12	Породність	Т	20
13	Комплексний клас	Т	3
14	Лінія	Т	20
Розвиток тварини (жива маса)			
1	Жива маса при народженні	Ц	3
2	Дата зважування у передостанньому кварталі	Д	8
3	Жива маса при передостанньому кварталі	Ц	3
4	Дата зважування у останньому	Д	8

	кварталі		
5	Жива маса при останньому кварталі	Ц	3
6	Дата останнього зважування	Д	8
7	Жива маса при останньому зважування	Ц	3
8	Дата першого плідного використання	Д	8
9	Жива маса при першому плідному використанні	Ц	3
Проміри тварини на поточний період: при народженні, у передостанньому кварталі, у останньому кварталі, у останній раз, при першому плідному використанні			
1	Висота у холці	Ц	3
2	Висота в крижах	Ц	3
3	Глибина грудей	Ц	3
4	Ширина грудей	Ц	3
5	Ширина в сідничних горбах	Ц	4
6	Коса довжина тулуба	Ц	3
7	Обхват грудей за лопатками	Ц	3
8	Обхват п'ясті	Ц	4
9	Обхват сім'яників	Ц	4
10	Бал за екстер'єр	Ц	3
11	Дата взяття промірів	Д	8
Відтворна здатність			
1	Період використання	Д	8
2	Кількість еякулятів	Ц	4
3	Одержано сперми, мл	Ц	4
4	У середньому за рік об'єм еякуляту, мл	Ц	4
5	Концентрація спермійів, млрд./мл	Ц	3
6	Активність спермійів, бал	Ц	3
7	Залишок спермодоз на початок року, шт.	Ц	6
8	Вироблено спермодоз у період використання, шт.	Ц	5
9	Форма фасування спермопродукції	Т	6
10	Осіменено (спаровано) маток,	Ц	4
11	у т.ч. штучно	Ц	4
12	Кількість маток, що запліднилось,	Ц	3
13	у т.ч. від І-го осіменіння	Ц	3
14	Отелилося протягом періоду використання	Ц	3
15	Усього одержано приплоду	Ц	3
Оцінка за тип будови тіла			
1	Загальний вигляд	Ц	2
2	Тулуб	Ц	2
3	Груди	Ц	2
4	Крижі	Ц	2
5	Кінцівки	Ц	2
6	Ратиці	Ц	2

7	Статеві органи	Ц	2
Переміщення та вибуття тварини			
1	Дата переміщення	Ц	10
2	Мета переміщення	Т	20
3	Новий власник тварини	Т	50
4	Дата вибуття	Ц	10
5	Причина вибуття тварини	Т	40

Мінімальний обсяг даних про племінну корову (телицю) (молочні і молочно-м'ясні породи), які передаються до автоматизованої інформаційної бази даних племінних тварин

№ п/п	Ознака	Вид інформації (Т-текстова, Ц-цифрова)	Розмірність
Дані про тварину			
1	Кличка	Т	50
2	Ідентифікаційний номер	Ц	15
3	Індивідуальний номер	Ц	4
4	Дата народження	Ц	8
5	Місце народження	Т	20
6	Порода	Т	4
7	Породність	ТЦ	
8	Лінія	Т	20
9	Власник	Т	
Генетичні дослідження			
1	Генетична експертиза походження (групи крові)	Т	30
2	Генетична експертиза походження (ДНК-тестування)	Т	12
3	Генетична експертиза аномалії (ДНК-тестування)	Т	30
4	Генетична експертиза аномалії (цитогенетичний контроль)	Т	12
5	Тестування за ДНК-маркерами продуктивності	Т	12
Походження			
Мати			
1	Кличка	Т	10
2	Ідентифікаційний номер	Ц	10
3	Індивідуальний номер	Ц	4
4	Порода	Т	3
5	Породність	Т	20
6	Комплексний клас	Т	3
7	Надій за вищу лактацію	Ц	12
Батько			
8	Кличка	Т	10
9	Ідентифікаційний номер	Ц	10
10	Індивідуальний номер	Ц	4
11	Порода	Т	3
12	Породність	Т	20
13	Комплексний клас	Т	3
14	Лінія	Т	20
Розвиток тварини (жива маса)			
1	Жива маса при народженні	Ц	3
2	Дата зважування у передостанньому кварталі	Д	8
3	Жива маса при передостанньому кварталі	Ц	3

4	Дата зважування в останньому кварталі	Д	8
5	Жива маса при останньому кварталі	Ц	3
6	Дата останнього зважування	Д	8
7	Жива маса при останньому зважування	Ц	3
Проміри (після 1 отелення)			
1	Висота у холці	Ц	3
2	Висота в крижах	Ц	3
3	Глибина грудей	Ц	3
4	Ширина грудей	Ц	3
5	Ширина в сідничних горбах	Ц	4
6	Коса довжина тулуба	Ц	3
7	Обхват грудей за лопатками	Ц	3
8	Обхват п'ясті	Ц	4
Відтворна здатність			
1	Дата останнього плідного осіменіння	Д	8
2	Кличка бугая	Т	50
3	Ідентифікаційний номер бугая	Ц	15
4	Дата запуску	Д	8
5	Тривалість сухостійного періоду	Ц	4
6	Тривалість сервіс-періоду	Ц	4
7	Дата останнього отелення	Д	8
8	Номер отелення	Ц	2
9	Кличка приплоду	Т	50
10	Ідентифікаційний номер приплоду	Ц	15
Продуктивність			
1	Номер останньої лактації	Ц	2
2	Тривалість останньої лактації	Ц	4
3	Надій	Ц	5
4	Надій за 305 днів	Ц	5
5	Вміст жиру в молоці за 305 днів	Ц	4
6	Вміст білка в молоці за 305 днів	Ц	4
Оцінка за тип будови тіла (після 1 отелення)			
1	Загальний вигляд	Ц	2
2	Тулуб	Ц	2
3	Груди	Ц	2
4	Крижі	Ц	2
5	Кінцівки	Ц	2
6	Ратиці	Ц	2
7	Вим'я	Ц	2
8	Передня частина вимені	Ц	2
9	Задня частина вимені	Ц	2
10	Дійки	Ц	2
Оцінка властивостей вимені			
1	Форма вимені	Т	20
2	Оцінка вимені, балів	Ц	2
3	Інтенсивність молоковіддачі, кг	Ц	4

	за хв		
4	Інтенсивність молоковіддачі, балів	Ц	2
5	Індекс вимені	Ц	2
Переміщення та вибуття тварини			
1	Дата переміщення	Ц	10
2	Мета переміщення	Т	20
3	Новий власник тварини	Т	50
4	Дата вибуття	Ц	10
5	Причина вибуття тварини	Т	40